

RAAD VAN TUCHT DEN HAAG EN HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET BEDRIJFSLEVEN - JT 2009-18

Een registeraccountant die in een memo aan buitenlandse onderdelen van zijn kantoor parafraseert wat een cliënt hem heeft meegedeeld over de chantage door een ex-werknemer, handelt niet in strijd met de onafhankelijkheidsvoorschriften.

Een accountant, die in Rotterdam *lead client service partner* is van uitzendbureau V, schrijft begin 2005 een memo aan de Luxemburgse tak en de internationale geschillencommissie van zijn kantoor. Het memo gaat over het gedrag van een ex-werknemer (A) van een accountantskantoor in Luxemburg. A was voordien betrokken bij het opzetten van uitzendbureau R. Dit bureau is een joint venture van V-Lux en de Luxemburgse tak van het accountantskantoor.

Na zijn ontslag eist A een bedrag van het management van het Franse V-Bis. Daarbij dreigt hij de Europese Unie in te lichten over de kartelafspraken die V-Bis met de concurrenten Ad en M heeft gemaakt op de Franse markt. Later voert A het dreigement daadwerkelijk uit en licht hij bovendien de raad van commissarissen van V in. De Europese Unie geeft de klikbrief door aan de Franse mededingingsautoriteit, die eind november 2004 documenten in beslag neemt bij de drie Franse uitzendbureaus. Hierna verstrekt A informatie aan de Franse pers. De Franse mededingingsautoriteit legt de drie uitzendbureaus later een boete op.

Het bestuur van V licht de accountant in over de chantage door A. De accountant geeft in zijn memo weer wat V hem verteld heeft, inclusief de typering chantage. Dit 'interne' memo is bedoeld voor de besluitvorming over deze kwestie door het accountantskantoor. V-Lux trekt zich vervolgens terug uit R.

A dient een klacht in tegen de accountant. Hij verwijt de accountant dat deze zich met dit memo voor het karretje van V heeft laten spannen en daarbij in strijd heeft gehandeld met de onafhankelijkheidsregels.

De Raad van Tucht Den Haag verklaart de klacht ongegrond. Het memo is niet meer dan een opsomming van feiten en eerdere

besprekingen, waarbij ook de mening van de cliënt is weergegeven. De raad vindt het van belang dat de accountant pas in actie is gekomen, nadat de cliënt hem citaten uit de brieven van A heeft voorgelezen. Uit die citaten kon de accountant opmaken dat A een direct verband heeft gelegd tussen het inwilligen van zijn eis en het publiek maken van informatie die voor cliënt V gevoelig en schadelijk was. En dat op een moment dat de afronding en de publicatie van de jaarcijfers over 2003 naderde. Onder deze omstandigheden vindt de raad het niet verwijtbaar dat de accountant het signaal van zijn cliënt over het onethisch gedrag van A is gaan onderzoeken en aan interne beraadslaging heeft onderworpen. Volgens de raad heeft de accountant niet meer gedaan dan de zaak op gepaste wijze aankaarten bij de Luxemburgse tak en de internationale geschillencommissie. Dat V-Lux zich nadien heeft teruggetrokken uit R maakt dat oordeel niet anders. De beëindiging van de joint venture is namelijk niet geforceerd of onzakelijk aangepakt.

In hoger beroep stelt het College van Beroep voor het bedrijfsleven onder meer vast dat het memo geen intern stuk is en dat de accountant bij het rondsturen daarvan is opgetreden als openbaar accountant. Volgens het college heeft de accountant zich tijdens de hele gang van zaken steeds onafhankelijk opgesteld tegenover zijn cliënt. Het college herhaalt wat de raad hierover zegt en onderstreept daarbij onder meer dat A niet zozeer optrad als klokkenluider, maar de overtreding van de mededingingsregels in zijn persoonlijk voordeel wilde gebruiken.
1208/06.24 AWB 07/924 LJN BI3620

RAAD VAN TUCHT DEN HAAG EN HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET BEDRIJFSLEVEN - JT 2009-20

De registeraccountant moet zijn zorgplicht ook in acht nemen bij een vriendendienst. Als hij dat niet doet wacht hem echter geen sanctie.

Een vriend van een registeraccountant koopt een rijksmonument. De registeraccountant verzorgt de belastingaangifte van de vriend en geeft fiscaal advies inzake de verbouwing van het monument. Dat advies is echter onjuist. De gedupeerde vriend dient

De volledige teksten van de uitspraken van de Raad van Tucht en het College van Beroep voor het bedrijfsleven zijn tegen kopieerkosten te bestellen bij het Kennis- & Informatiecentrum, e-mail bibliotheek@nivra.nl. Alle originele samenvattingen van uitspraken staan op www.nivra.nl.

Annotatie bij JT 2009-20

Een vriendendienst heeft al vaker tot een tuchtklacht geleid. Maar ook dan geldt de eis van zorgvuldigheid. Bij het milde besluit om geen maatregel op te leggen zal ook een rol gespeeld hebben dat het advies van betrokkene onbewust onjuist is geweest, zij het gestoeld op onvoldoende kennis van zaken. Indien, zoals in JT 2009-21, het onjuiste advies bewust zou zijn gegeven, zou het oordeel wel eens minder welwillend kunnen zijn uitgevallen.

Overigens blijkt uit de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven dat betrokkene na de uitspraak van de Raad van Tucht klager alsnog een declaratie heeft gezonden: het bleek, of bleef, dus geen vriendendienst. Omdat daarover bij de raad uiteraard niet geklaagd kon worden, kon het college deze klacht als zodanig niet in behandeling nemen. Zo ontliet betrokkene dus een sanctie.

Hans Blokdijk

daarom een klacht in bij de Raad van Tucht. De raad stelt vast dat de accountant heeft erkend dat hij onjuist heeft geadviseerd. Volgens de raad mag je van een registeraccountant ook verwachten dat hij handelt als een redelijk bekwaam beroepsbeoefenaar wanneer hij op basis van vrijwilligheid of bij wijze van vriendendienst activiteiten verricht waar het om zijn specifieke deskundigheid gaat. In dit geval heeft de accountant zijn zorgplicht onvoldoende in acht genomen. Als hij al op de hoogte was van de relevante fiscale regelgeving heeft hij de klager daarover onvoldoende geïnformeerd. De accountant had zich moeten realiseren dat de onjuiste toepassing van regels financiële gevolgen voor de betrokkene kon hebben.

De raad verklaart klacht gegrond. Maar omdat de accountant de klager bij wijze van vriendendienst behulpzaam heeft willen zijn, besluit de raad geen maatregel op te leggen.

De geholpen vriend gaat daarop in hoger beroep. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven verklaart dit beroep echter niet-ontvankelijk.

R594 AWB 07/714 LJN BI3626

RAAD VAN TUCHT AMSTERDAM EN HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET BEDRIJFSLEVEN - JT 2009-21

In november 2000 boekt de cliënt van een registeraccountant driemaal een half miljoen gulden over naar drie verschillende vermogensbeheerders. De tegoeden staan op naam van van de cliënt privé. Bij de belastingaangifte zet de registeraccountant de tegoeden echter op naam van de Beheer BV van de cliënt. Een strafrechtelijk onderzoek

Annotatie bij JT 2009-21

Fiscaal 'slimme' adviezen zijn met name door accountants met een samenstellingsopdracht wel vaker gegeven (zie bijvoorbeeld JT 2009-19 op www.nivra.nl), menigmaal met noodlottige fiscaalrechtelijke en soms zelfs strafrechtelijke consequenties. De gevolgen van een ongunstig uitpakkende tuchtklacht zonden daarbij tot voor kort vrijwel in het niet, maar dat verandert: sinds de inwerkingtreding van de Wtra worden sancties bij onder het nieuwe tuchtrecht uitgesproken oordelingen in het openbare accountantsregister ingeschreven en blijven daar tien jaar lang staan. De uiteenzetting van het College van Beroep voor het bedrijfsleven over de inhoud van het klaagschrift vloeit voort uit het feit dat de Raad van Tucht de klacht ongegrond had verklaard omdat klager in zijn klaagschrift geen specifieke bepaling uit de GBR had genoemd. De beschouwing van het college is overigens niet nieuw; deze is in lijn met eerdere uitspraken, zoals JT 2006-49 en JT 2008-04.

Hans Blokdijk

naar deze gang van zaken mondt voor beiden uit in een schikking met justitie.

De cliënt stapt daarna naar de tuchtrechter met de klacht dat de registeraccountant op naam van de BV heeft gezet hoewel hij wist dat de beleggingen privé werden gedaan. De Raad van Tucht Amsterdam verklaart de klacht volledig ongegrond. Tegen die uitspraak gaat de cliënt in hoger beroep.

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven tilt zwaarder aan de klacht. De accountant en de cliënt hebben de tenaamstelling van de beleggingsverzekeringen besproken op een moment dat de aangiften inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting nog niet waren ingediend. De accountant heeft de cliënt desondanks geadviseerd bij de aangiften te doen alsof de rekeningen op naam staan van zijn Beheer BV. Uit niets blijkt dat de accountant rekening heeft gehouden met de mogelijke gevolgen en de cliënt hierover heeft geïnformeerd. Ook heeft de accountant geen contact opgenomen met de belastingdienst om de situatie toe te lichten dan wel een aanvaardbare oplossing te vinden voor de ontstane situatie.

De cliënt verwijst in zijn klacht niet uitdrukkelijk naar een bepaalde gedragsregel die de accountant heeft geschonden. Voor het college is dat geen probleem. Klagers moeten hun klachten duidelijk onderbouwen met argumenten en feiten. Maar als zij verzuimen een specifieke bepaling uit de GBR-1994 te noemen die geschonden zou zijn is het de taak van de tuchtrechter om het gedrag van de accountant te kwalificeren op grond van de aangevoerde argumenten en feiten.

In dit geval komt het college tot de conclusie dat de accountant inbreuk gemaakt op de eer van stand. Omdat de accountant op geen enkele manier heeft laten blijken dat hij onder de gegeven omstandigheden anders had moeten handelen, legt het college een schriftelijke berisping op.

R587 AWB 07/688 LJN BI4173